

Luxembourg, le 14 octobre 2020

REÇU
Par Alf Christian, 08:30, 16/10/2020

Monsieur
Marc HANSEN
Ministre aux Relations avec le Parlement
LUXEMBOURG

Objet: Réponse de Monsieur le Premier Ministre, Ministre d'État, Ministre des Communications et des Médias, et de Monsieur le Ministre de l'Economie, à la question parlementaire n°2691 posée par l'honorable Député Monsieur Fernand KARTHEISER au sujet du réseau 5G.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de vous faire parvenir en annexe la réponse à la question parlementaire n°2691 du 19 août 2020 de Monsieur le Député Fernand KARTHEISER.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, l'expression de ma haute considération.

Le Premier Ministre

Ministre d'État

Äntwert vum Här Xavier Bettel, Premierminister, Staatsminister, Kommunikatiouns- a Medieminister, a vum Här Franz Fayot, Wirtschaftsminister, op d'parlamentaresch Fro n°2691 vum 19. August 2020 vum Här Deputéierten Fernand Kartheiser.

1. Ass d'Letzebuenger Regierung mat där amerikanescher Aschätzung d'accord, datt eng Gefor fir déi national Sécherheet an d'Sécherheet vun eisen Alliéierte kéint bestoen, wa systemrelevant Kommunikatiounssystemer mat Komponente vu chineschen Produzenten (a besonnesch Huawei) ekipéiert géifen?

Wéi schonn an der Äntwert op d'parlamentaresch Fro n°2492 vun den Deputéierten Viviane Reding a Laurent Mosar geschriwwen, suivéieren déi zoustänneg Ministèren an d'Administratiounen d'Evolutionen vun der Sécherheet am Beräich vun de Kommunikatiounssystemer vu ganz no.

Op europäeschem Niveau hunn d'Memberstaate sech zesummegegoen, fir sech zu den Sécherheetsbedenke vun der 5G Technologie ze äusseren, a sech eng gemeinsam Approche zu deem Thema ze ginn. Doropshin ass eng "EU Toolbox" ausgeschafft ginn, déi de Memberstaate Richtlinne gëtt fir Moosnamen ëmzesetzen fir d'Sécherheitsrisiken a 5G Réseauen ze begrenzen.

2. Ass d'Regierung d'accord fir ze soen, datt d'Verantwortung vun den Operateuren, wat Sécherheet ugeet, op deenen hir Cliente beschränkt ass, mee datt a Froen vun der Sécherheet am Bezuch op extern militäresch, geheimdéngschtlech oder terroristesch Menacen wéi Computerattacken, Viren an Hacking, Spionage, an esou virun, d'Verantwortung primär bei der Regierung läit? Wéi eng Recommandatiounen gett d'Regierung an dësem Kontext den Operateuren? Wéi eng sécherheetsrelevant Bedingungen muss en Opérateur zu Lëtzebuerg erfüllen? Goufe sécherheetsrelevant Conditione fir d'Stee vu Frequenze gesat?

D'Kommunikatiounssystemer sinn als ee Ganzt ze betruechten, a fir d'Sécherheet ze garantéieren, müssen all implizéiert Acteuren hiren Deel dozou bäidroen. Duerch ënnert anerem d'Ëmsetzung vun der NIS-Direktiv an duerch d'Designatioun vu kriteschen Infrastrukturen gi verschidden definéiert Infrastrukturen méi strenge Sécherheetsoplagen ënnerluecht. Duerch en direkten Kontakt tëschent den Ministèren an Autoritéite mat den Operateuren ginn relevant Informatiounen, och am Kader vun der Sécherheet vun den Netzwierker, permanent circuléiert. Duerch d'Gesetz vum 27. Februar 2011 « sur les réseaux et les services de communications électroniques » (Artikel 45 (4)) müssen d'Operateuren all sécherheetsrelevanten Incident bei dem Institut Luxembourgeois de Regulatioun notifiéieren an déi relevant Organer kënnen da schnell agéieren.

D'Stee vun de Frequenzen am 700MHz an 3,6GHz Band war net u sécherheetsrelevant Konditiounen gebonnen, vu dass d'Netzbedreier souwiso eng gesetzlech Obligatioun hunn, fir d'Sécherheet vun de Réseauen ze garantéieren. Déi genee Konditiounen vun der Stee sinn ëffentlech an am Communiqué¹ um Internetsite vum ILR ze fannen.

---

¹https://smc.gouvernement.lu/fr/actualites/gouvernement%2Bfr%2Bactualites%2Btoutes_actualites%2Bcom_muniques%2B2020%2B07-juillet%2B22-resultats-5g.html

Dës Weideren sief drop higewisen, datt den Artikel 6 (4) vum projet de loi n°7632 portant transposition de la directive (UE) 2018/1972 du Parlement européen et du Conseil du 11 décembre 2018 établissant le code des communications électroniques européen et portant modification de la loi modifiée du 30 mai 2005 portant: 1) organisation de l'Institut Luxembourgeois de Régulation; 2) modification de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'Etat, folgend nei Dispositioun virgesäit: « Sans préjudice des paragraphes précédents, en cas de menace grave pour la sécurité des réseaux et services ayant un impact sur la sécurité nationale provenant d'équipements ou de logiciels faisant partie d'un réseau de communications électroniques public, des mesures relatives à l'utilisation de ces équipements ou logiciels, pouvant aller jusqu'à une interdiction partielle ou totale de leur utilisation, peuvent être décidées par le Gouvernement en Conseil sur proposition du ministre ayant les communications électroniques dans ses attributions. Ces mesures ne donneront lieu à aucun dédommagement de la part de l'Etat. »

3. Am Letzebuenger Land vum Freideg, dem 14. August, steet, datt d'Post a leschter Minutt eng Commande vu 5G -Technologie bei engem chinesesche Fournisseur ofgesot hätt. Sollt des Informatioun stemmen, huet d'Regierung direkt oder indirekt op des Entscheidung Afloss geholl?

De Wirtschaftsminister decidéiert net, wéien technescht Équipement d'POST keeft fir hire 5G Réseau auszubauen, dat huet de Wirtschaftsminister och als Invité vum Dag an engem Interview den 1. September 2020 um Radio 100,7 erkläert.

D'POST confirméiert, dass se sech an engem internen Auswielverfahren an op Grond vu spezifesche Krittären, déi schonn den 31 Juli 2020 an der Äntwert op d'QP2492 vun den Deputéierte Viviane Reding a Laurent Mosar beschriwwe goufen, fir Zouliwwerer vum Équipement fir den Opbau vum 5G entscheet.

4. Ass d'Regierung mëttel- bis laangfristeg gewellt, zu Lëtzebuerg 5G flächendeckend anzeféieren? Bedeit dat, datt déi aktuell Handynormen (bis 4G) als Offer hei am Land kéinte verschwannen? Bedeit dat, datt de flächendeckenden Ausbau vum Glasfasernetz net méi Prioritéit huet oder esouguer net méi ugestriewt ass? Oder garantéiert d'Regierung och bis laang an d'Zukunft Alternativen zu 5G wéi den aktuelle 4G an e flächendeckend Glasfasernetz?

Am Aklang mat der 2018 verëffentlechte 5G Strategie fir den neien Kommunikatiounsstandard anzeféieren, ginn d'Efforten an dësem Beräich weidergefouert. D'Ziel vun der Regierung ass fir 5G zu Lëtzebuerg à terme flächendeckend verfügbar ze maachen.

Parallel zu 5G wäert d' Glasfaser awer weider ausgebaut ginn, wéi schonn an der Äntwert op d'parlamentaresch Fro n°2346 geschriwwen. D'POST huet sech am Kader vun hirer Strategie engagéiert fir Enn 2023 75% vun de Stéit mat Glasfaser un de Réseau unzeschléissen. Op laang Siicht wäerten der POST no 100% vun der Bevëlkerung mat engem ultra-héijen Debit, duerch Glasfaser oder am Eenzelfall mat enger gläichwärtiger Technik, connectéiert sinn. 5G ass komplementar zu der Ubannung mat Glasfaser an kann och punktuell als Fixed Wireless Access agesat ginn.

Wat de mobile Réseau ugeet, weist d'POST drop hin, dass een déi eenzel Generatiounen vun Techniken muss als eng stänneg Evolutioun gesinn. An deem Sënn ass et evident, dass mat der Zäit eeler Normen ausser Betrieb geholl ginn, well hier Funktionalitéit duerch méi neier besser ofgedeckt ginn, an et op laang Siicht mat ale Normen och zu Kapazitéitsengpäss kënnt. D'POST erkläert op Nofro, dass an enger éischter Etapp d'3G Technik bis 2023 ersat gëtt, an déi entsprechend Frequenzen fir d'4G genotzt ginn. D'2G Technik wäert nach méi laang a Betrieb bleiwen. De mobile an de fixe Réseau hu fir d'POST eng komplementär Roll, an ersetzen net een den aneren.

Et sief och op d'Äntwerten op déi parlamentaresch Froen n°1607 an n°2346 verwisen déi sech scho mat dëser Thematik befaasst hunn.

5. Brauchen déi 5G-Pläng, déi aktuell zu Lëtzebuerg envisagéiert sinn, Satellitenenerstetzung?

Vu d'geographeschen Spezifitéiten vum lëtzebuergeschen Territoire a vu déi geplangten Ubannung vun de 5G Antennen ass momentan keng Couverture duerch Satelliten fir des Technologie geplangt, voire néideg. D'Satellitenverbindung ass awer eng Alternative fir mobil Ubannung (z.B. Flieger, Schëffer) an territorialer Fläche bei deene keng gutt Couverture besteet. Deemno kann den Asaz vu Satellitenenerstetzung an Zukunft net ausgeschloss ginn.